

Izglītojoši semināri septembrī

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Madonas nodaļa septembrī organizē divus izglītojošos seminārus efektivitātes paaugstināšanai lauku saimniecībās un uzņēmējdarbības uzsākšanas un ražošanas efektivitātes celšanai.

Pirmais seminārs norisināsies jau 23. septembrī zemnieku saimniecībā „Polvarka”, un tajā tiks apskatīta tēma „Priekšnosacījumi kvalitatīvas un veselīgas ražas ieguvei augļu dārzos”.

Kā informē Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Madonas nodaļā, zemnieku saimniecības „Polvarka” īpašnieks Ivars Svārpstons stāstīs par augļu un ogu dārzu ierīkošanu un augļu dārzu kopšanu, savukārt LLKC Madonas KB augkopības konsultante Anita Brosova iepazīstinās ar audzēšanas tehnoloģijām augļaugiem, augļu koku un ogulāju veidošanu, kā arī būs lekcija par ekonomiskajiem aspektiem un ES līdzekļu piesaisti ilggadīgo stādījumu ierīkošanai augļkopības saimniecībās. Seminārs sāksies pulksten 10 un norisināsies līdz pat pulksten 16.30.

Savukārt 30. septembrī norisināsies seminārs „Lauku sētas — dārza izveidošanas pamatnosacījumi no ziemcietēm”. Tas notiks Bērzaunes pagasta „Liekumos”, kur

Pieliekot izdomu un zināšanas, var veidot interesantas puķu dobes.

AGRA VECKALNIŅA ilustratīvs foto

ainavu dārza „Liekumi” īpašniece Vineta Lamberte dalīsies savās zināšanās un pieredzē, pārrunājot vairākas tēmas. No pulksten 10 līdz 11 Vineta Lamberte stāstīs par izturīgām un skaistām ziemcietēm katram dārzam, par ziemcietšu grupēšanu pēc dekoratīvajām īpa-

šībām un izvietojumu lauku sētā, to kopšanu. Savukārt no pulksten 11 līdz 13 paredzēta lekcija „Ziemcietu un vītēnaugu grupēšanas pamatprincipi. Lauku sētas telpas veidošana. Kokaugu pielietošana dārza veidošanā un kopšanā. Labas prakses pieredze dārza veidošanā

un kopšanā”. Pēc Vinetas Lambertes pieredzes stāstījuma lekciju „Ekonomiskie aspekti. ES līdzekļu piesaiste ilggadīgo stādījumu ierīkošanai augļkopības, dārzkopības, tūrisma saimniecībās” vadīs LLKC Madonas KB augkopības konsultante Anita Brosova. ■

Rēzeknē notiks biznesa forums

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Rēzeknē 25. septembrī notiks biznesa forums „Digitalizācija: mūsdienīgas uzņēmējdarbības priekšnoteikums”.

Foruma atklāšanā piedalīsies Rēzeknes pilsētas domes priekšsēdētājs Aleksandrs Bartaševičs (S),

LTRK prezidents Aigars Rostovskis, Ekonomikas ministrijas (EM) valsts sekretārs Edmunds Valantis, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) direktors Kaspars Rožkalns un Latgales Plānošanas reģiona pārstāvji.

„Tēt” Datu centru pakalpojumu un risinājumu nodaļas vadītājs Māris Sperga forumā stāstīs, kā, izmanto-

jot modernās tehnoloģijas, ne tikai strādāt ātrāk un efektīvāk, bet arī celt uzņēmuma konkurētspēju un rentabilitāti, savukārt „CV-Online” Personāla atlases nodaļas vadītājs Kaspars Kotāns sniegs ieskatu, kādas būtiskākās izmaiņas darba tirgū norisinājušās pēdējo 20 gadu laikā un kādas ir nākotnes tendences un prognozes personāla vadībā.

Tāpat forumā Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas vadošais pētnieks, profesors Ļubomīrs Lazovs iepazīstinās ar pētījumu, kā uzņēmējdarbībā veiksmīgi izmantot inovatīvas lāzertechnoloģijas.

Interesenti aicināti dalībai pasākumā reģistrēties, izmantojot tiešsaistes rīku www.mitto.me/biznesa-forums-latgale/programma. ■

BAIBA MIGLONE

Pārgājiens Cesvainē— Nesaules kalns

CESVAINES Tūrisma centrs 27. septembrī organizē pārgājienu no Cesvaines uz Strūves ģeodēziskā loka punktu Nesaules kalnā.

Kājām plānots mērot ap 12 km un ceļā pavadīt apmēram 4 stundas. Maršruts lielākoties vedīs pa grants ceļiem, arī meža ceļiem un takām. Atpakaļceļš uz Cesvaini tiks nodrošināts ar autobusu. Līdzī jāņem pusdienas, uzkodas un ūdens, kā arī jāpadomā par atbilstošu apģērbu un apaviem.

Pārgājiena sākums Cesvaines Tūrisma centrā Pils ielā 2 pulksten 10.

Pa ceļam paredzēta Anšlava Eglīša, Jāņa Ezeriņa, Augusta Saulieša darbos aprakstīto ainavu vērošana, silta „Urdavu” tēja pie Volģu velnakmens. Pārgājiena laikā tiks apskatīts Kārdzības sakrālais mantojums — pareizticīgo baznīca un kapsēta, paredzēta viesošanās „Klusuma kabatās” — viesu mājā, kur cieņā ir klusums, meditācija un viesu uzņemšana klusā un draudzīgā vidē. Pārgājiena laikā notiks informatīvā stenda „Strūves meridiāna loka punkts Nesaules kalns” atklāšana.

Pieteikšanās pārgājienu obligāta līdz 25. septembrim, zvanot uz tālruni 26172637. Organizatori norāda, ka pasākums notiks tikai labos laikapstākļos.

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Mudina sasparoties kooperācijai arī citas nozares

LAUKSAIMNIEKIEM

Kooperācijai lauksaimniecības sektorā ir ļoti nozīmīga loma. Tā samazina tirgus riskus un darījumu izmaksas, veicina pieeju tirgiem, papildu resursiem, kā arī inovācijām.

Šobrīd kooperācijas izaicinājums pasaulē ir pielāgošanās jaunajai ekonomiskajai videi, uz tirgu orientētiem apstākļiem un augošajām biedru prasībām. Tas nozīmē, ka jāapgūst jaunas ražošanas metodes, jaunas organizācijas un vadības metodes un, jo īpaši, veidi, kā palīdzēt saglabāt vai palielināt biedru lojalitāti un uzticību.

Jaunajā Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā 2021.—2027. gadam arī Eiropas Komisija ir uzsākusī kooperācijas formu. Mērķis ir veicināt un stiprināt dažādas sadarbības formas, jo tas ir instruments, kā zemniekiem stiprināt savu tirgus varu. Jau iepriekšējos plānošanas periodos kooperatīviem bija pieejams gan atbalsts izveides, ražošanas un pārstrādes jomā, gan citi atbalsta veidi, kā arī nodokļu atlaides, un, ņemot vērā šīs sadarbības formas nozīmīgumu, šīs programmas tiks turpinātas un tiks meklēti jauni veidi, kā stimulēt kooperācijas attīstību lauksaimniecības un mežsaimniecības, kā arī mājražošanas nozarē.

2019. gadā 51 atbilstīgajā lauksaimniecības un mežsaimniecības kooperatīvajā sabiedrībā bija apvienojušies 5108 ražotāji. Lai gan pēdējos gados atbilstīgo kooperatīvu skaits ir salīdzinoši nemainīgs, kooperatīvu apgrozījuma kāpums no 176 milj. eiro 2009. gadā līdz 450,51 milj. eiro 2019. gadā liecina par to, ka paplašinās kooperatīvu sniegtie pakalpojumi saviem biedriem. 2019. gadā atbilstības statusu ieguva 24 piena, 15 graudu, 7 augļu un dārzenņu kooperatīvi, 3 mežsaimniecības un pa 1 kooperatīvam gaļas un mājražošanas nozarē. Izteikti apgrozījuma līderi ir graudu nozares kooperatīvi, kuru apgrozījums 2019. gadā bija 347 milj. eiro, un piena sektora kooperatīvi ar 89 milj. eiro apgrozījumu.

Lai veicinātu atbilstīgo lauksaimniecības un mežsaimniecības kooperatīvo sabiedrību veidošanos nozarēs, kurās apvienošanās kooperatīvos nav izteikta, Lauku attīstības programmas pasākuma „Ražotāju grupu un organizāciju izveide” ietvaros šajā plānošanas periodā bija paredzēts atbalsts jauniem kooperatīviem pēc izveides pirmo piecu gadu darbības periodā. Šī pasākuma ietvaros šobrīd atbalstu saņem 3 kooperatīvi.

Mērķis — veicināt jaunu kooperatīvu veidošanos

Viens no lauksaimniecības politikas mērķiem tuvākajos gados ir ne tikai stiprināt esošos kooperatīvus graudkopības, piena un dārzkopības, augļkopības, meža nozarē, bet veicināt jaunu kooperatīvu veidošanos nozarēs, kurās to ir maz vai nav vispār, — gaļas lopkopībā, mājražošanā, olu ražošanā, bioloģiskajā lauksaimniecībā, kā arī stimulēt esošo kooperatīvu apvienošanās otrā līmeņa kooperatīvajās sabiedrībās.

Piemēram, augļu un dārzenņu ražotāji būtu ieguvēji, ja kooperētos, jo ir daudz nelielu saimniecību, kuru saražotais apjoms ierobežo realizācijas iespējas par labām cenām.

Latvijas situācijā, kad ir ļoti liels skaits mazu saimniecību, kooperācijai ir ļoti liela loma lauksaimniecības politikā. Labu cenu var saņemt tikai tie, kas piedāvā ievērojamu produkcijas daudzumu. Kooperācija ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, kas var palīdzēt mazajām un vidējām saimniecībām saražoto pārdot par daudz labāku cenu.

Kooperatīvs mājražotājiem un vidējām saimniecībām var palīdzēt nodarboties ar to, ko viņi māk vis-

labāk, proti, ražot. Latvijā netrūkst pārtikas ražotāju, bet labu pārdevēju gan nepietiek, jo ne katrs to māk. Izaicinājums ir pārdot saražoto, turklāt par iespējami augstāku cenu.

Jālūkojas pārstrādes virzienā

Otrs virziens, uz ko vajadzētu lūkoties kooperatīviem, ir pārstrāde. Izveidot savu pārstrādes produktu preču zīmi, iekarot vietējos un pasaules piena produktu tirgus ir liels izaicinājums, kas nav pa spēkam katram, tāpēc prieks ir par Latvijas lielāko graudu kooperatīvu, kuram ir lieli mērķi attiecībā uz inovatīva zirņu proteīna produkta ražošanu Latvijā. Tāpat Eiropa ir izvirzījusi zaļos mērķus. Bioloģisko ražotāju kooperācija ir virziens, kurā varam pārspēt kaimiņus un rādīt priekšzīmi citiem. Ir svarīgi, lai produkts, svaigi no lauka novākts, varētu nonākt uz patērētāju galda.

Skatoties ilgākā, piecu desmit gadu perspektīvā, Zemkopības ministrijas speciālistu vērtējumā Latvijai kooperācijas attīstībā jābūt cās no labākajiem. Piemēram, Īrijā kooperatīvu skaits samazinās, bet biedru skaits pieaug — viņi *audzē muskuļus*, liekot uzsvāru uz otrā līmeņa kooperatīviem.

Sagatavoja AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA